Program för:

Södra Skanstull

Stockholm växer. 140 000 nya bostäder planeras fram till 2030. För att klara det behövs en tätare stad där olika stadsdelar kopplas samman och gränserna mellan innerstad och ytterstad minskar.

Södra Skanstull är ett område med unika kvaliteter och med stora outnyttjade ytor. Området är en strategisk plats att utveckla för att åstadkomma en sammanhängande stad. Programmet är stadens förslag till hur Södra Skanstull kan utvecklas till en grön, tät och sammanlänkad stadsdel. Välkommen!

Samrådshandling September/Oktober 2016
Diarienr: 2009-04719

Stockholms stad

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Skanstull växer kring broarna

En blandad och tät stadsdel full av liv och en utvecklad park. Stadens vision för Södra Skanstull är att skapa en tätare och mer mångfunktionell stadsmiljö präglad av Årstavikens grönska och vattenrum. Skanstull ska utvecklas med utgångspunkt i dagens verksamheter såsom badlivet, båtlivet, föreningslivet, näringslivet och kulturen. Karaktären av idrotts- och rekreationsnod utvecklas samtidigt som det tillkommer bostäder, kontor, handel och kulturverksamheter. Området är en strategisk plats att utveckla för att koppla samman Södermalm med Söderort och åstadkomma en sammanhängande stad.

Ett helhetsgrepp från Ringvägen till Årstaviken

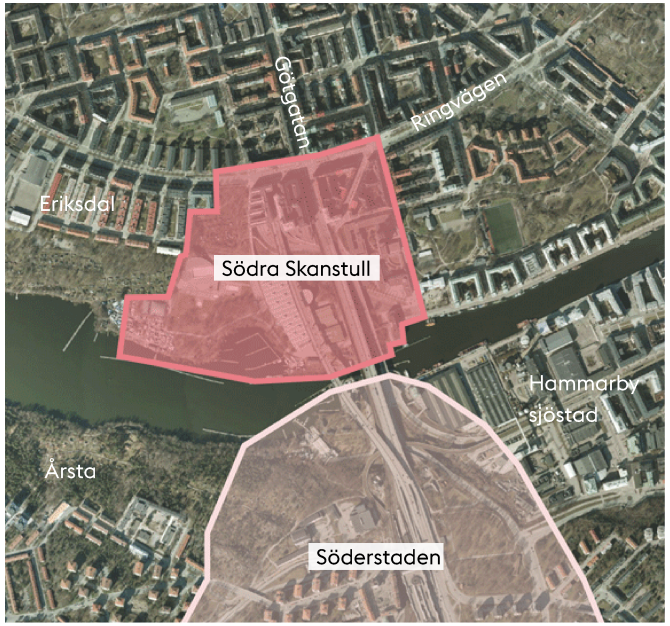

Programområdet markerat i rosa.

I det här planprogrammet redovisas ett förslag för att utveckla Södra Skanstull till en integrerad del av Södermalm. Stadsbyggnadskontoret tar i programmet ett helhetsgrepp över området från Ringvägen till Årstaviken för att förstärka kopplingen mellan Södermalm och Söderstaden.

Planprogrammet beskriver förutsättningarna och anger mål och riktlinjer för områdets utveckling. Förslaget grundar sig i framtagna utredningar, är framtaget i dialog med aktörer i området och är en tidig avvägning mellan allmänna och enskilda intressen.

Samrådet om förslaget pågår 1 september - 27 oktober 2016. Under den här perioden har sakägare, allmänhet, organisationer, intressegrupper och remissinstanser möjlighet att framföra sina synpunkter på förslaget. Syftet med samrådet är att fördjupa kunskapen om området, bredda kommunens beslutsunderlag och underlätta kommande planarbete.

Efter samrådstidens slut kommer inkomna synpunkter att sammanställas och redovisas för stadsbyggnadsnämnden. Inom programområdet är det stor konkurrens om marken. Stadsbyggnadsnämnden väger olika intressen mot varandra såsom bostadsförsörjning, kulturvärden, transportsystem och föreningslivets och näringslivets utveckling och tar beslut om vilka intressen som ska ges företräde och om planeringens fortsatta inriktning. Därefter kan stadens arbete med detaljplaner påbörjas. Det godkända planprogrammet är inte juridiskt bindande, men eventuella avsteg från programmet ska motiveras i framtida detaljplaner.

Planprocess

Start-PM i stadsbyggnadsnämnden	Planprogram Godkännande i stadsbyggnadsnämnden	Start detaljplanearbetet
2012	2016	2017 och framåt

Samrådet pågår
1 september - 27 oktober 2016.

Synpunkter lämnas skriftligen och ska senast 27 oktober ha inkommit till:

Stadsbyggnadskontoret
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm
eller
stadsbyggnadskontoret@sbk.stockholm.se

Ange diarienr: 2009-04719

Information om planprogrammet lämnas av:

Ewa Wåhlin
08-508 282 33
ewa.wahlin@stockholm.se

Helena Wessberg
08-508 253 33
helena.wessberg@stockholm.se

Samrådshandlingar, utredningar mm finns att ladda ned från staden hemsida:

www.stockholm.se/sodraskanstull

Stockholms stad

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Godkänt ddkument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22. Dnr 2009-04719

Innehållsförteckning:

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

INLEDNING

Därför utvecklas Södra Skanstull 6
Stadens styrdokument 6
Visionen för Söderstaden 7

Skanstull igår 8
Spår från olika tider 8

Skanstull idag 10
Stora kvaliteter men också barriärer 8

BESKRIVNING AV FÖRSLAGET

Skanstull imorgon - Förslaget som helhet 12
Skanstull blir en levande och blandad stadsmiljö präglad av Årstavikens vatten och grönska 12
Ytor omvandlas för att skapa tillgänglighet och plats för ny bebyggelse 14
Kringbroarna växer Södermalm söder ut - nya kopplingar gör staden tillgänglig 16
Ny stadsfront och höga hus 18

Tre mål för Södra Skanstull 20

Så skapas en levande stadsmiljö som växer ur dagens Skanstull 22
En blandad stadsdel 22
Kvarter med varierat innehåll 25

Så skapas en promenadvänlig, trygg och väl sammanlänkad stadsmiljö 28
Nya gator och torg 28
Stråk för stadsliv 30
Prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik 30
Platser och stråk 30
Diagonalen 32

Så skapas en stadsdel i samspel med naturen 34
Staden möter vattnet 34
Platser för rörelse och vila, fånga solen eller svalkas 36
Naturens ekosystemtjänster berikar staden 38

Stadsbyggnadsprinciper 40
Bebyggelsekaraktärer i landskapet 40
Byggnaden i landskapet 41
Stadsbilden - byggnad och stadsfront 42
Byggnaden i staden 43
Det offentliga rummet, gator och stadsrum 44
Gatusektioner 45
Koppla samman 47
Parken, gröna stadsrum, tak, gårdar och fasader 48

Genomförande 49

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH KONSEKVENSER

Förutsättningar och konsekvenser 50
Behovsbedömning 50
Kulturmiljöanalys 50
Grönsamband och parktillgång 53
Stadsanalys 54

Förutsättningar och konsekvenser socialmiljö 55
Social konsekvensanalys 55
Gång 57
Cykel 57
Kollektivtrafik 58
Gatunät 59
Parkering 60
Trafikanalys 60

Förutsättningar och konsekvenser verksamheter 61
Verksamheter 61

Förutsättningar och konsekvenser miljö 63
Risk 63
Vattenkvalitet 63
Geoteknik 63
Mikroklimat 63
Översvämningsrisk 65
Framtagna utredningar 65

Medverkande 66

Godkänt dokument - Kanin Norlander Stadsbyggnadskontoret Stockholm 2016-08-22. Dnr 2009-04719

Därför utvecklas Södra Skanstull

Stockholms stad planerar för 140 000 nya bostäder fram till 2030. För att klara den utmaningen behövs en tätare stad, där olika stadsdelar kopplas samman på ett naturligt sätt och gränserna mellan innerstad och ytterstad minskar. Södra Skanstull är ett område med unika kvaliteter men också med stora outnyttjade ytor. Området är en strategisk plats att utveckla för att åstadkomma en sammanhängande stad. Nedan redovisas stadens styrdokument. I dessa beskrivs strategierna för hur Stockholm ska växa samtidigt som befintliga kvaliteter värnas och utvecklas.

Stadens styrdokument

Stockholms översiktsplan, Promenadstaden.

Röd markering visar Söderstaden som Södra Skanstull är en del av. Vit markering visar centrala stadens utvidgning.

Stockholm växer

2015 fattade Stockholms kommunfullmäktige beslut om en samlad och långsiktig framtidsbild för Stockholm i form av Vision 2040 – ett Stockholm för alla. Visionen lyfter fram tre teman för Stockholms utveckling; att staden ska vara mångsidig och rik på upplevelser, innovativ och växande samt en stad för medborgarna.

Centrala staden utvidgas

I Stockholms översiktsplan, Promenadstaden, pekas Söderstaden ut som ett av stadens stadsutvecklingsområden och som en del av den centrala stadens utvidgning som till år 2030 ska utvecklas till en attraktiv, tät och livaktig stadsmiljö. Nyckelfrågor är en väl fungerande gatustruktur, sammanhängande parkstråk och publika miljöer. På sikt bör stadsdelarna byggas samman med bostäder, verksamheter, parker och offentliga miljöer.

Inbjudande gröna rum

Den gröna promenadstaden är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen med mål och strategier för utveckling av Stockholms parker och natur. En huvudtanke i Den gröna promenadstaden är att det ska vara lätt och lockande att gå och cykla mellan vardagens viktiga platser. För att göra stadslandskapet grönare och mer promenad- och cykelvänligt föreslås att ett nät av gröna promenader utvecklas.

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Visionen för Söderstaden

Intressant arkitektur

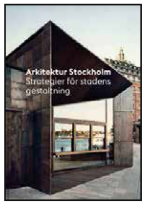

Arkitektur Stockholm är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen och hanterar Stockholms stads nya arkitekturstrategi. Den beskriver hur kvaliteten kan höjas på den arkitektur som ska utveckla Stockholm framöver. Utmaningen är att åstadkomma en hög arkitektonisk nivå på allt som byggs i Stockholms kommun – oavsett plats, funktion och skala – i stadens alla gemensamma rum. Här står att den centrala stadens utvidgning bara är genomförbar utifrån ett helhetsperspektiv och med utgångspunkt ur de olika stadsdelarnas kvaliteter och förutsättningar.

Gående, cyklister och kollektivtrafikanter prioriteras

För att Stockholms trafiksystem ska fungera effektivt anger stadens framkomlighetsstrategi att bilresorna måste minska successivt fram till 2030. Fler behöver välja att gå, cykla och åka kollektivt eftersom det är hållbart och har en högre kapacitet. För att nå dit behöver kollektivtrafikresenärer, cyklister och gående prioriteras och gatumiljön utformas så att dessa trafikanter ges effektiva, smidiga och tidsmässigt attraktiva resmöjligheter. Att bygga staden tät och blandad genererar kortare resor som med fördel kan ske hållbart. En tät stad möjliggör också levande gatumiljöer som stimulerar till att gå och cykla samt till sociala möten.

Söderstadens delområden

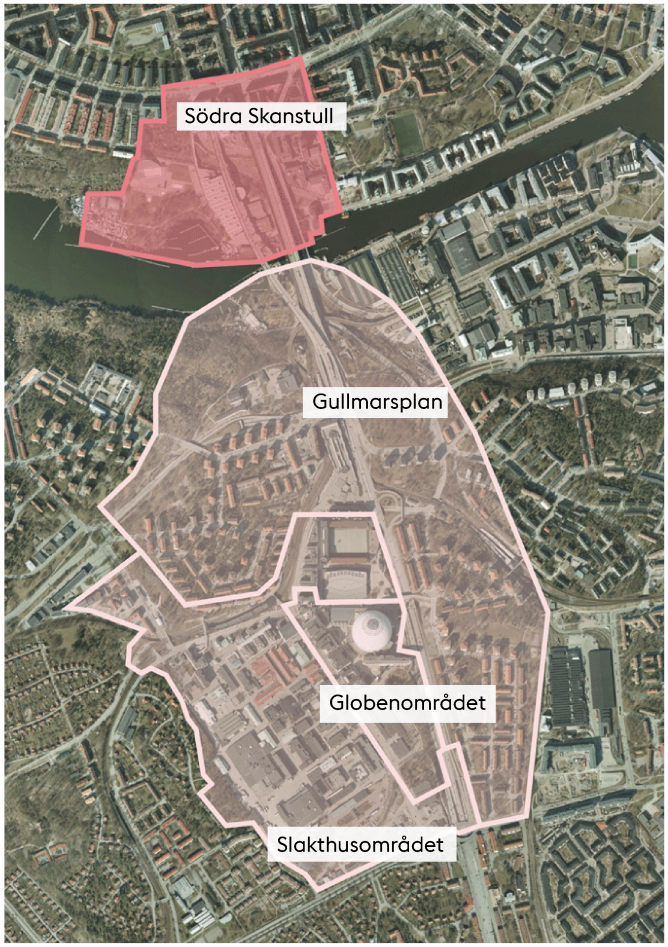

Röd markering visar programområdet Södra Skanstull

Södra Skanstull - centralt i staden

Södra Skanstull ligger i den centrala stadens kant och är en strategisk plats att utveckla för att åstadkomma en sammanhängande stad. September 2007 togs beslut om att upphäva riksintresset för det järnvägsspår som går genom området idag. Beslutet möjliggör en vidare utveckling av området.

Området har idag flera brister, är övergripande storskaligt och svårorienterat med barriärer i form av inhängnader och på- och avfartsramper. Området har också stora kvaliteter. Närheten till vatten och högkvalitativa grönområden, ett starkt föreningsliv, flera attraktiva målpunkter och det storskaliga brolandskapet är unikt, liksom den stora mängden lågt utnyttjad mark i centrala staden.

Södra Skanstull är en del av Söderstaden

Vision Söderstaden 2030, godkänd år 2010 av kommunfullmäktige, omfattar ett stort geografiskt område från Skanstull i norr till och med Slakthusområdet i söder. Ambitionen är att skapa en tätare, mer mångfunktionell stadsmiljö som länkas samman med omkringliggande stadsdelar. Söderstaden ska fungera som Stockholms evenemangs- och nöjesknutpunkt, där ett brett utbud av arrangemang inom idrott, kultur och nöjen bidrar till att stärka hela Stockholmsregionens attraktivitet som en plats för upplevelser. I strategin för Söderstaden beskrivs att Söderstaden ska utvecklas till en attraktiv, tät och livaktig stadsmiljö. För Södra Skanstull anges följande:

- Knyt samman rekreationsstråken i nordsydlig och östvästlig riktning
- Förstärk området som idrottsnod
- Öka tätheten och arbeta med en byggnadsskala som relaterar till det storskaliga brolandskapet
- Skapa stadsmässighet genom en ny gatustruktur och ökad tillgänglighet för gång- och cykeltrafik

Skanstull igår

Området har en dramatisk historia. Här har funnits allt från tegelbruk, försvarsverk som byggdes under kriget mot danskarna, Stockholms första reningsverk, tull och odling till dagens simanläggningar och idrottshallar. Delar av områdets historia finns bevarad som fornlämningar eller byggnader. Nedan finns områdets historia bekriven i korthet och vad som finns att se och utläsa på platsen idag. För en fördjupad beskrivning finns en kulturhistorisk utredning framtagen.

IDAG

Folksams huvudkontor står klart 1960 med ett högt hus som liksom Wennergrens center skulle markera Stockholmsåsen och stadens slut.

I slutet av 1900-talet utvecklas idrottsverksamheten i området. 1999 står den nya nationalarenan **Eriksdalsbadet** klar.

Nya Skanstullsbron medger högre inflöde av bilar och snart är Götgatans södra del igentäppt med trafik. Den spårburna trafiken ligger sedan 1933 i tunnel, Södertunneln under Södermalm. En Söderled, fortsättning av Södergatan, studeras och 1984 står den nya **Söderleden** och ytterligare en bro, **Johanneshovsbron**, klar.

Mot mitten av 1900-talet ökar biltransporter och privatbilism flerfaldigt. Invid Skansbron byggs en högbro, **Skanstullsbron**, som invigs 1947.

1900

1939 är Eriksdalsbadet Sveriges största tävlingplats för simning. I området anläggs **tennisbanor, strandpromenad och småbåtshamn**.

1925 iordningsställs fyra reningsbassänger för utomhusbad. 1929 står **simstadion Eriksdalsbadet** klar.

Skiss som visar Johanneshovsbrons tänkta möte med innerstaden

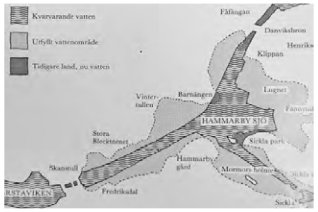

1915 påbörjas bygget av **Hammarbyleden,** ett större insfrastrukturprojekt med syfte att avlasta Slussen. Kanaler grävs genom Skanstullsnäset och Danvikstull och en farled skapas söder om Södermalm. Södermalm blir därmed en ö.

Hammarbyleden och Hammarby sluss.

1800-talet. Stockholm är en av de smutsigaste städerna i Europa. 1861 öppnas stadens första reningsverk, **Skanstullsverket** i området. Verket placeras öster om landsvägen. 1904 öppnas ett nytt reningsverk i staden och 1918 stängs därför Skanstullsverket. 1906 anläggs Eriksdalslunden som är en av de tidigaste koloni-trädgårdarna i Stockholm.

1800

Eriksdalsverket och Skanstullsverket 1896. Vy ungefär från nuvarande Eriksdalsgatan.

1700

1666 byggs ett **tullhus med trädgårdar** vid skansen.

1600

1645 Under kriget mot Danmark påbörjas **Söderskans, ett försvarsverk,** så kallat hornverk med vallgrav vid Skanstull. Läget är strategiskt då Göta landsväg är den enda landsvägen in i Stockholm söderifrån.

1500

1500-talet. **Grinds tegelbruk** anläggs.

1400

1300

1300-talet. Södermalm är lantligt med **kålodling och kreatursbete.**

Spår från olika tider

Plats utanför staden

Området i Södermalms utkant har aldrig utgjort någon representativ framsida. Det har varit en plats som betraktats som ett område direkt utanför den historiska staden dit kommunala verksamheter till nytta för staden lades och här har funnits till exempel tegelbruk, tull och försvarsverk. På 1800-talet då Stockholm var en av Europas smutsigaste städer öppnades stadens första vattenreningsverk Skanstullsverket på platsen. Idag är området främst ett område för idrottsverksamhet, kultur, sjöfart och rekreation.

Vad finns kvar att utläsa idag

Idag finns till stor del 1900-talets bebyggelse och infrastuktur kvar, det vill säga broarna, slussen, Söderleden, 1900-talets bebyggelse vid Ringvägen, Folksamanläggningen, industrispåret, idrottshallarna, kolonilotterna och båthamnen. Endast ett fåtal byggnader från tiden före 1900-talet är bevarade.

Den äldsta lämningen från områdets historia är från försvarsverket Söderskans från 1600-talet. De sista murarna från skansen revs i början av 1900-talet. De spår som finns kvar av anläggningen idag är olika nivåer i landskapet och betecknas som fornlämning.

Av det reningsverk, Skanstullsverket, som öppnades 1861 finns tre byggnader kvar. Ett mindre tegelhus från 1889, Skanstullsverkets verkstadshus, kallat Ryska smällen, är idag flyttat till läge invid slussen. Under Skanstullsbron kvarstår Skanstullsverkets gulputsade kontorshus från 1861. En tredje byggnad finns bevarad från vattenverkstiden och är ett litet gulmålat trähus från 1890-talet vid Årstavikens strand nära Nyfiken Gul. Dagens utomhusbad kan också ses som en rest från Skanstullsverkstiden. När reningsverket lades ned gjordes bassängerna om till simbassänger.

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Gulmålat hus från 1890-talet från Skans-tullsverkets tid

Ryskasmällen, Skanstullsverkets verkstadshus från 1889

Skanstullsverkets kontorsshus från 1861.

Skansbron från 1927.

Koloniträdgårdar (den äldsta byggnaden från 1897).

Koloniträdgårdar längs Årstaviken

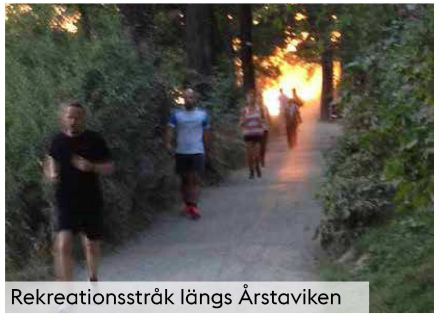
Rekreationsstråk längs Årstaviken

Huset under bron mellan Skanstullsbrons valv

Upplag under på spårområdet under broarna

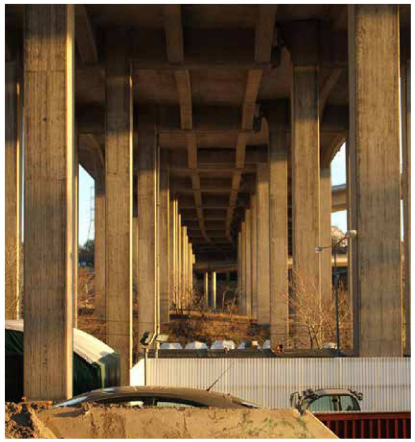

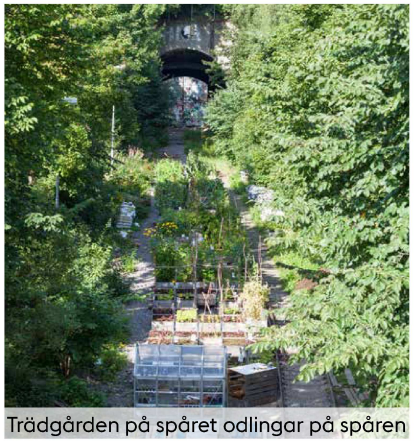
Trädgården på spåret odlingar på spåren

Hårt trafikerad korsning Götgatan - Ringvägen

Söderledens på och avfartsramper

Hammarbysluss och farled

Eriksdalsbadet

Båtliv och båtklubbar längs Årstavikenstrand

Handel vid övre Skanstull

Skanstull idag

Bilden av Skanstull är rik och mångfacetterad. Här finns Årstavikens uppskattade och älskade promenadstråk, ett rikt föreningsliv med bland annat odlings- och båtverksamhet, idrottsverksamheter, kultur- och klubbliv, men också stora trafikapparater i form av broar, påfartsramper och Ringvägens hårt belastade trafikmiljö.

Stora kvaliteter men också barriärer

Landskapet och broarna

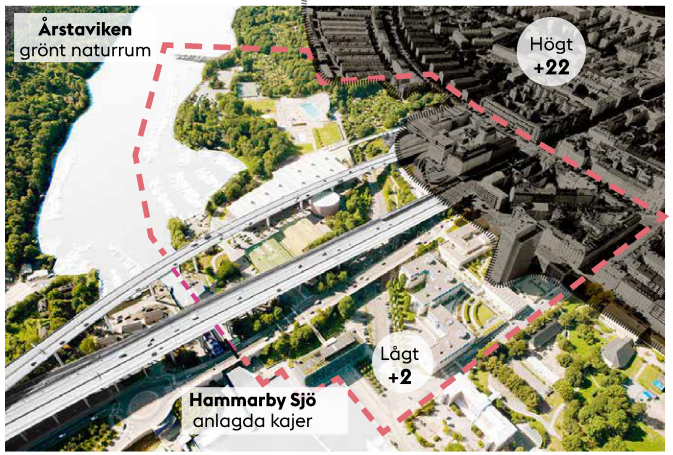

Stora höjdskillnader - två vattenrum

Skanstull ligger på Södermalms södra spets, byggd på den nord-sydliga Stockholmsåsen i mötet med Årstavikens dalgång. Området kännetecknas av sprickdalgången med dess gröna förkastnings-branter på norra och södra sidan och de tre broarna som löper parallellt med varandra mellan Södermalm och Söderort. Broarna delar dalgången i två vattenrum, Årstaviken och Norra Hammarby-hamnen. Årstaviken utgör ett utpräglat grönt rum med stora ekologiska värden, naturstränder och skogspartier med stora uppväxta träd. Längs Årstavikens stränder finns stråk som skapar obrutna promenader till Tantolunden och Årstaskogen. Hammarbyhamnens vattenrum är urbant och hårdgjort med kajpromenad kantat av stadskvarter.

I området finns stora nivåskillnader. Från den översta nivån vid +22 meter vid Ringvägen faller marknivån ner mot Årstaviken som ligger på +0 meter. De topografiska förhållandena har påverkat områdets utformning på så sätt att den sammanhängande stadsbebyggelsen ligger på den högre nivån. Mellannivån med de gröna branterna och sluttningarna och den lägre nivån vid vattnet är obebyggda. I området öster om broarna följer stadsbebyggelsen Östgötagatan ner mot vattnet i en relativt jämn lutning.

Identitet - stadsliv, parkliv och föreningsliv

-Skanstull förknippas med stadsodling, "Trädgården på spåret" och kolonilotter.

-Brovalven och upplagen under skapar en känsla av ruffighet, vilket uppfattas både positivt och negativt.

-Svår orienterat.

-En rest av det gamla Söder

-Eriksdalsbadet placerar Skanstull på kartan.

Båtliv och båtföreningar skapar karaktären!

-Otryggt, avfolkat.

"Vardagsliv med kontraster- folkliv, trafik och buller men också förortsliknande lugn."
-om att bo i området.

-Här syns den sociala utsattheten.

-Trafiken vid Skanstull gör det otryggt.

"Grönområdet är en anledning att flytta hit och bo kvar!"

Citat ur Socialmiljöanalys

Skanstull har ett fantastiskt läge vid vattnet. Många identifierar Södra Skanstull med strandpromenaden, kajer och bryggor utmed Årstaviken. Farleden, slussen och båtklubbarna bidrar till identiteten och karaktären liksom Eriksdalslundens koloniträdgårdsförening och Trädgård på spåret. Eriksdalslunden ger tillgång till park med stora och varierade vistelsevärden.

Södra Skanstull kan ses som en rest av det gamla Söder, en miljö som inte är så tillrättalagd. Där områdets övre nivå är tättbebyggd med intensivt stadsliv så saknar den lägre nivån funktionsblandningen. Stora anläggningar och mellanrum gör att gatorna saknar entréer, verksamheter och stadsliv.

Struktur och barriärer

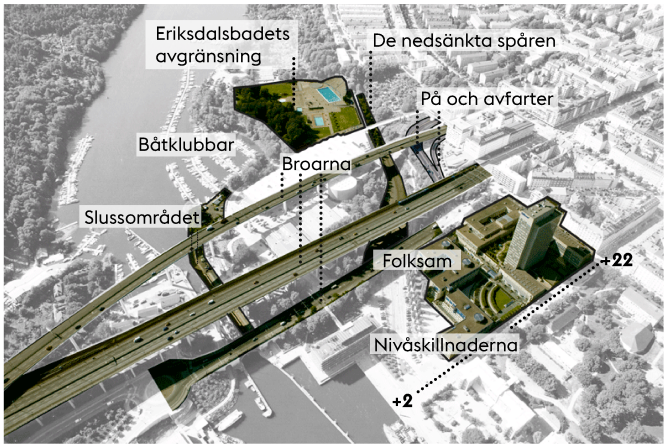

Svårt att orientera sig - många barriärer

Det är svårt att hitta och ta sig fram i Södra Skanstull på grund av nivåskillnader och barriärer. Det gamla järnvägsspåret och Eriksdalsbadets inhägnade utomhusbad splittrar parken och omöjliggör koppling från Ringvägen och Eriksdalslundens park till Årstavikens vatten. Götgatan och Ringvägen är viktiga stadsstråk men är också konfliktfyllda trafikplatser med stora flöden av gång-, cykel-, och fordonstrafikanter. Slussen, Folksams stora kvarter, broar, på- och avfartsramper är andra barriärer i området.

Målpunkter som Eriksdalsbadet och Badmintonstadion lockar ändå människor till den annars avskilda nedre nivån. Huset under bron har gjort Skanstull till en destination för nöje och kultur.

Skanstull kännetecknas av en skiftande skala. Stora strukturer i form av broar sida vid sida med småskaliga byggnader och verksamheter, skapar spänning och dynamik.

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Godkänt dokument - Karin Norlander Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Skanstull imorgon, förslaget som helhet

Södra Skanstull planeras med människorna i fokus. De som kommer att ha sin vardag här och de som besöker platsen kommer att hitta en plats som rymmer både stort och smått. Ett aktivt föreningsliv, idrott, grönska kompletteras med boende och handel, nya vägar genom området och nya ytor att vistas på. Det kommer att finnas rikligt med möjligheter att aktivt delta i stadslivet, möta nya människor eller att välja en lugn plats för att koppla av på.
Det framtagna förslaget som du kan läsa om nedan, har utgått från tre mål, En levande stadsmiljö som växer ur dagens Skanstull, En promenadvänlig och väl sammanlänkad stadsmiljö och En stadsdel i samspel med naturen.

Skanstull blir en levande och blandad stadsmiljö präglad av Årstavikens vatten och grönska

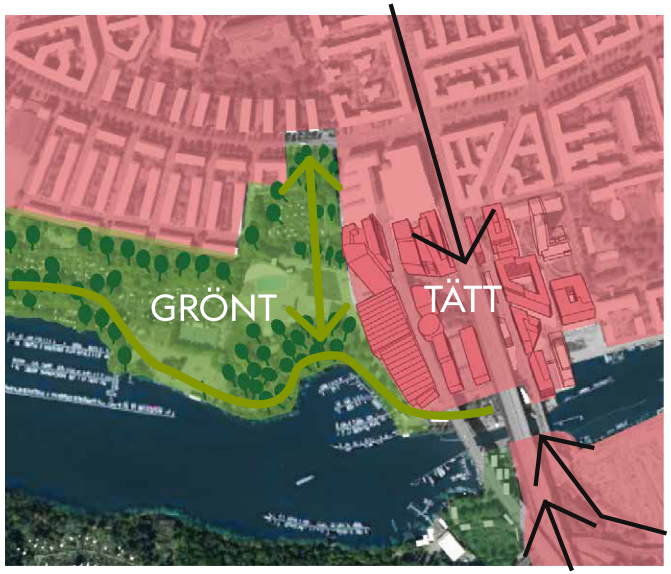

Konceptskiss utvecklad park och ny bebyggelse

Programförslaget har en naturlig uppdelning i det gröna och det byggda. Grönskan kring Eriksdalslunden, strandpromenaden utmed Årstavikens vatten samverkar med en tät levande stad kring broarna. Södra Skanstulls olika karaktärer tas tillvara och påverkar varandra, den tätbebyggda delen tar med sig grönska in från intilliggande parker och parkerna befolkas och blir tillgängligare genom den nya bebyggelsen. En ny stadsdel skapas och utvecklas med kvaliteter som kommer hela Stockholm till del.

Eriksdalslunden förtärks och bildar ett kontinuerligt parkstråk från Ringvägen till Årstaviken för att göra vattnet och grönskan mer tillgängligt för Skanstull och Södermalm. Strand- och kajpromenaden längs Årstaviken rustas upp och parken vid vattnet görs större i samspel med båtklubbarnas verksamhet. Samtidigt respekteras Årstavikens karaktär präglat av ett folkliv och ett föreningsliv där allt inte är så tillrättalagt.

Ett diagonalt stadsstråk, Diagonalen, planeras från öst till väst genom den nya stadsdelen i den sträckning som idag utgörs av det gamla spårområdet. Stråket är sluttande och startar i Hamntorget och sträcker sig hela vägen upp till Badhusbron. Här rör man sig under broarna i ett generöst gaturum (torggata) som är körbart fram till Eriksdalbadets entré men främst avsett för gång och cykel. Stråket är "möblerat" med träd, grönska, sittgrupper och aktivitetsmöjligheter. Bottenvåningarna utgörs av lokaler för till exempel handel, kaféer och restauranger. Diagonalen blir en ny koppling mellan stad, grönska och idrott och ett alternativ till den hårt trafikerade Ringvägen. Tre mötesplatser utvecklas utmed det diagonala stråket, Hamntorget nere vid vattnet i öster, Torget under bron, ett aktivitetsrikt torg på mitten av det diagonala stråket, och Badhustorget, en solig plats utanför Eriksdalsbadet.

Området planeras för en blandad bebyggelse. Här kommer det att finnas bostäder, hotell, idrott, handel, kontor och kultur. Södra Skanstull kommer genom vad som erbjuds i det dagliga livet och med sina unika besökspunkter bli en stadsdel där många olika befolkningsgrupper möts och med ett aktivt gatuliv i princip över hela dygnet.

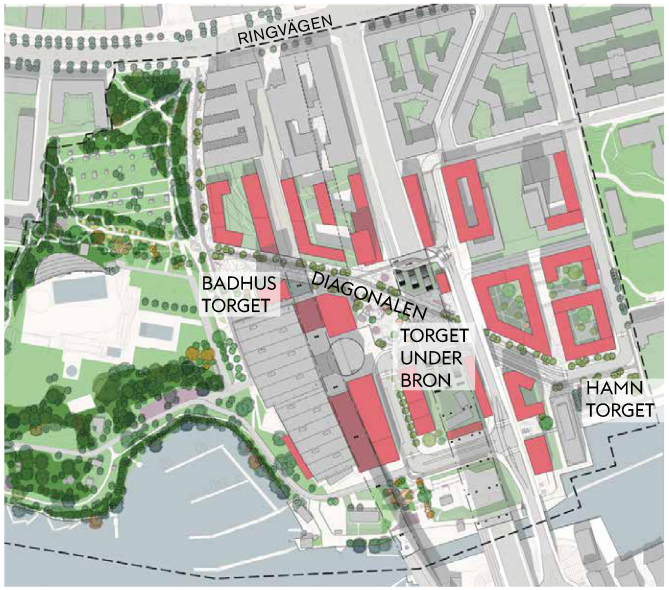

Situationsplan

Bebyggelsen planeras som kvartersstad i den norra delen med två högre punkthus. I den södra delen, söder om Diagonalen, är byggnaderna fristående och närmast vattnet är bebyggelsen lägre som kontrast mot broarnas mäktigare skala.

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Skanstull i morgon

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22. Dnr 2009-04719

Ytor omvandlas för att skapa tillgänglighet och plats för ny bebyggelse

Förslaget innebär en omvandling av ytor som inte nyttjas fullt ut idag, så som spårområdet, eller är belastade av mycket trafik, så som på- och avfarter till Söderledstunneln. Överdäckningar och nya stråk tar hand om och överbrygger områdets nivåskillnader och ger tillgång till ytor som kan bebyggas och befolkas för att åstadkomma en blandad och aktiv stadsdel.

Bebyggelsen, kvartersstad norr om Diagonalen

Kvartersbebyggelsen, innerstaden, förlängs söderut ner mot vatt–net. En överdäckning av ramperna till Söderledstunneln föreslås och två nya kvarter tillskapas, östra och västra kvarteret Åkern. Det östra kvareret innehar en höghusdel, Åkerntornet, mot Diagonalen och en passage, Åkernpassagen, som möjliggör en gen väg mellan Ringvägen och Diagonalen. Den södra delen av Folksams anläggning omvandlas på sikt till bostadskvarter.

Bebyggelsen, fristående hus

Söder om Diagonalen planeras också för ny bebyggelse men inte i kvartersform utan som fristående byggnader. Utanför Eriksdalsbadet placeras ett högre bostadhus, Badhustornet. Tätt intill Eriksdalsbadet placeras två nya byggnader tänkta för idrott, kultur eller annan verksamhet. Huset under bron blir kvar och får nya byggnader för kultur och evenemang för att stärka den karaktär de har idag. Bredvid kontorsbyggnaden vid kajen planeras nya bostäder.

Det gröna utvecklas

Båtliv, koloniträdgårdar, tennis och andra verksamheter kommer att finnas kvar utmed strandpromenaden. Genom justeringar skapas mer grön rekreationsyta vid vattnet och nya brygganläggningar föreslås. Vid Hammarby sluss justeras gångstråket och passagen förbi slussområdet blir tydligare. Här anläggs också en ny park - Slussparken.

Eriksdalslunden blir mer lätttillgänglig och det som idag är ett svårpasserat spårområde byggs över. Stadsodlingen som finns här idag kan få ny plats på överbyggnaden. Möjligheter att röra sig från Ringvägen ner till Årstaviken planeras liksom möjligheten att röra sig tvärs över parken till Eriksdalsområdet.

ÖVERDÄCKNINGEN SKAPAR NYA STRÅK OCH YTOR:

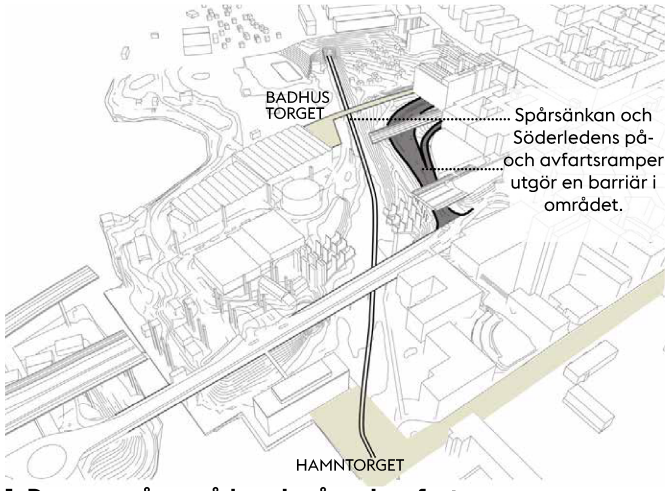

1. Dagens spårområde och på- och avfartsramper

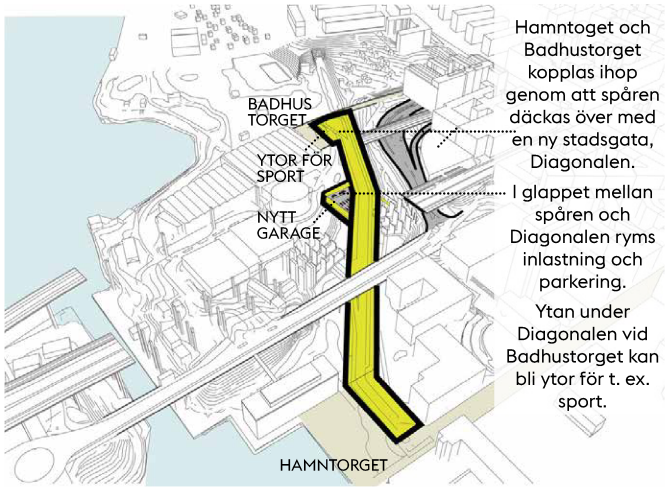

2. Ny stadsgata när spåren däckas över

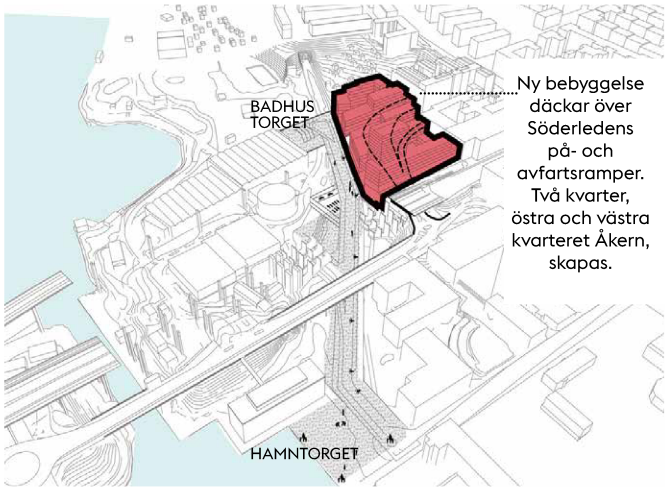

3. Ny bebyggelse när Söderledens ramper överdäckas

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Kring broarna växer Södermalm söderut - nya kopplingar gör staden tillgänglig.

Kring broarna växer Södermalm söderut med en tät mångfunktionell stadsmiljö som genom sitt gatunät länkar samman omkringliggande stadsdelar. Skansbrogatan omvandlas till en stadsgata med entréer och verksamheter till en kontinuerlig stadsbygd mellan Södermalm, Hammarby Sjöstad och Gullmarsplan. Avståndet mellan innerstad och ytterstad kommer upplevas kortare och promenaden mellan stadsdelarna vara fylld av aktivitet och rörelse.

Den nya gatustrukturen möjliggör buss in i området. Den nya busshållplatsen placeras centralt vid Torget under bron så att viktiga målpunker, t.ex. badet, blir lätt att nå. På sikt kan pendelbåttrafiken få bryggor för angöring.

Nya sätt att röra sig, nya verksamheter, bostäder och besökspunkter som samverkar med med befilntliga stråk och det som gör Skanstull attraktivt idag bidrar till en attraktiv stadsdel med befolkade och trygga gaturum.

Fakta programarbete Södra Skanstull
Inom planområdet skapas:

Bostäder: ca 750 lägenheter

Idrott/kontor/kultur : 65 000 kvm

Handel: 22 000 kvm

Hotell: 9 900 kvm

Busshållplatser: 2 stycken

Båthållplatser: 2 stycken

Tunnelbana:
förstärkt koppling

Nya gång och cykelstråk

Platsbildningar: Torget under bron, Strandparken, Badhustorget
Befintliga platser som utvecklas: Hamntorget, strandpromenaden, Eriksdalslunden

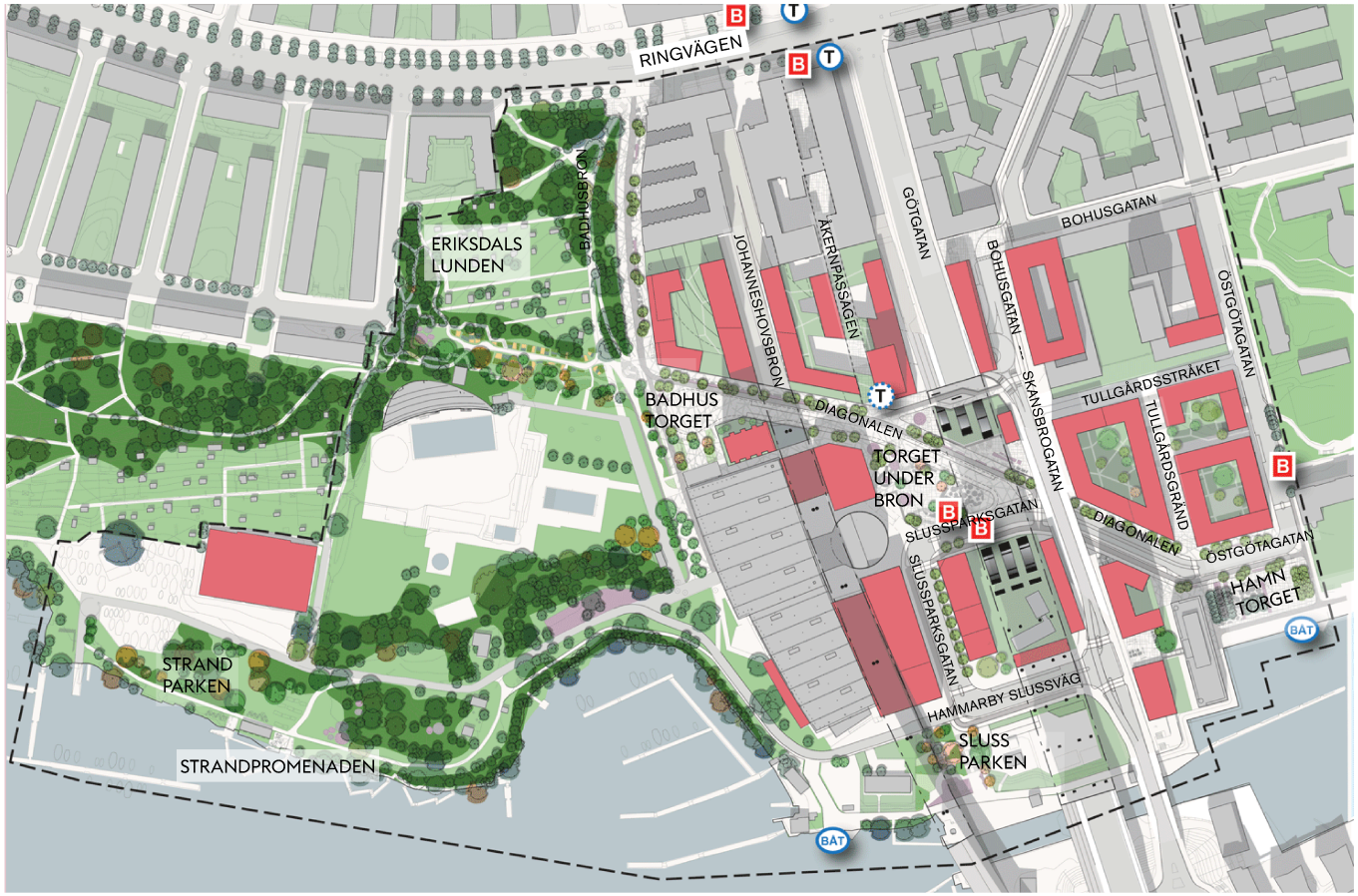

Tät bebyggelse kring broarna och utvecklad park i det gröna. Illustrationsplan

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Godkänt gokument - Karin Nohlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Ny stadsfront och höga hus

Bebyggelsens fasader bildar entrérum och stadsfront

Historiskt sett har höga byggnader i Stockholm placerats utmed Stockholmsåsen såsom Folksamskrapan, Skatteskrapan, Hötorgsskraporna och Wennergrens center. Wennergrens center och Folksamskrapan placerades för att markera stadens slut.

De två förslagna högre byggnaderna Åkerntornet och Badhustornet placeras utmed Stockholmsåsen och i likhet med Folksams och Henriksdals högre byggnader i anslutning till den övre stadsnivån. De placeras så att de inte hindrar upplevelsen av dalgångens skålning utan istället accentuerar den.

De höga och solitära byggnaderna på platsen, Badhustornet, Åkerntornet och Folksamskrapan, reser sig ur den normala innerstadsskalan och annonserar sig i det större landskapsrummet.

Bebyggelsen i Södra Skanstull bildar en ny stadsfront mot ett större stads- och landskapsrum och samspelar med stadsdelens lokala gator, parken och brolandskapet. En stor del av den nya bebyggelsen är synlig från broarna och från många olika platser i dalgången.

Den nya bebyggelsen följer i huvudsak landskapet och ger en terrasserad silhuett. På så sätt beskriver byggnaderna landskapets form. Bebyggelsen har i huvudsak en innerstadsskala på mellan 5 och 7 våningar.

Framtidens Skanstull samspelar också med broarna. De fria rummet under högbroarna hålls fritt närmast slussen. En zon kring slussen, tre brovalv brett, hålls fri från nya högre byggnader. På så sätt skapas ett öppet rum under broarna kring Hammarbyslussen som binder samman dalgången, vattenrummet och strandpromenaden.

Stadsdelens olika karaktär under och över broarna ställer olika krav på bebyggelsen. I Skanstull finns plats för både en ny och anspråksfull stadsfront och för en lägre och ibland mer tillfällig arkitektur. Under Skanstulls broar och längs Årstaviken stränder finns fortfarande plats för verksamheter av mer tillfällig och spontan karaktär.

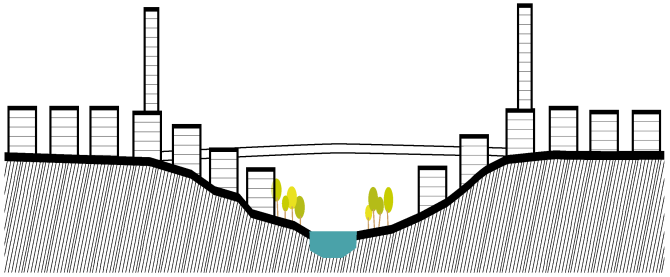

Principskiss. Bebyggelsen beskriver landskapets form. De höga byggnaderna placeras i anslutning till den högre stadsnivån nära sluttningens krön. Husen placeras så att de inte förhindrar upplevelsen av dalgångens skålning utan accentuerar den.

Vy från Årstabron mot Skanstull
Den nya bebyggelsen vid Skanstull följer landskapet och har en terrasserad silhuett åt Årstaviken. De höga byggnaderna är placerade vid dalgångens kant så att de inte hindrar upplevelsen av dalgången utan att den istället accentueras.

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Vy från Skanstullsbron norrut mot Skanstull, med den lågt belägna Skansgatan löpande parallellt till höger i bild.
Här syns landskapets terrassering tydligt. Byggnaderna vid Götgatans mynning är betydligt högre än husen vid Skansbrogatan. I stadssilhuetten från Gullmarsplan står de två nya höga byggnaderna och Folksams höga byggnad på ett bestämt avstånd ifrån varandra så att de uppfattas som solitärer.

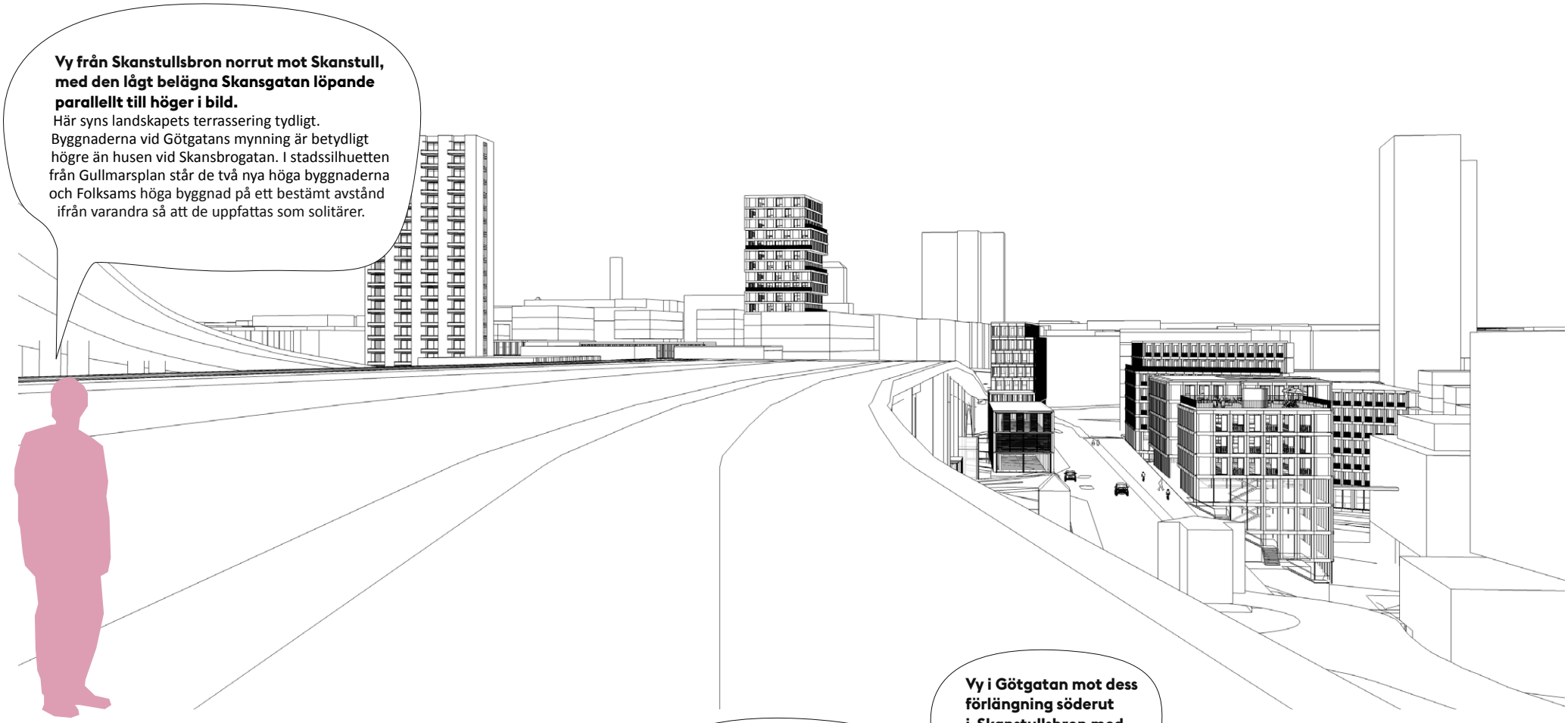

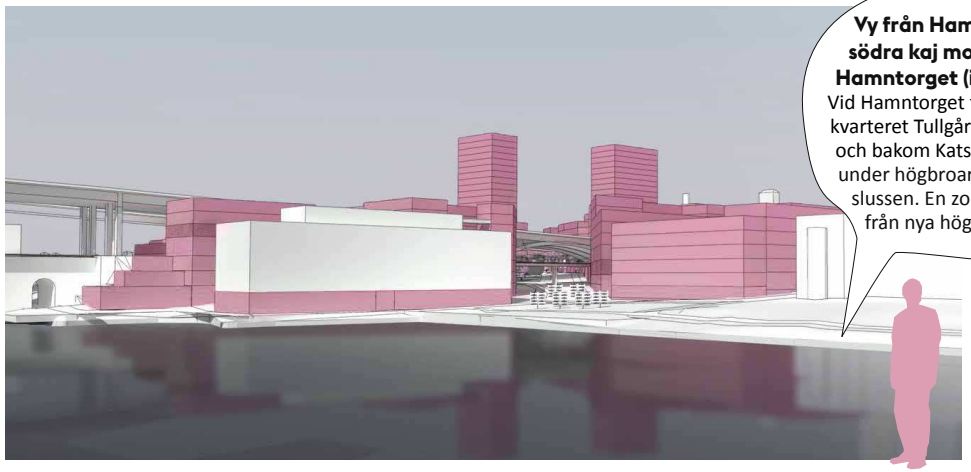

Vy från Hammarbykanalens södra kaj mot Skanstulls broar och Hamntorget (i Diagonalens riktning).
Vid Hamntorget föreslås ny bebyggelse i kvarteret Tullgården (Folksams kvarter) och bakom Katsan vid Skansbron. Rummet under högbroarna hålls fritt närmast slussen. En zon kring slussen hålls fri från nya högre byggnader.

Vy i Götgatan mot dess förlängning söderut i Skanstullsbron med Globen i fonden.
Globen är fortfarande ett väl synligt landmärke.

Tre mål för Södra Skanstull

Skanstull kring broarna ska bli en tätare och mer mångfunktionell stadsmiljö som länkas samman med omkringliggande stadsdelar. Detta kapitel beskriver planprogrammets tre mål för stadsutvecklingen som har växt fram ur analyser och utredningar av platsen, och ur stadens övergripande mål. Följande kapitel beskriver förslaget utifrån de tre målen.

1.

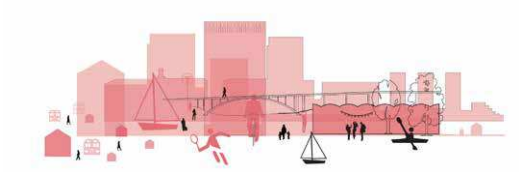

Mål 1 beskriver stadsdelens innehåll, stadsbild och identitet.

En levande stadsmiljö – som växer ur dagens Skanstull

Skanstull ska utvecklas till en tät och blandad stadsmiljö. Utgångspunkten är dagens Skanstull med verksamheter såsom badlivet, båtlivet, föreningslivet, idrott och kultur men också platsens unika värden. Strukturen ska stödja en mångfald av verksamheter så att stadsdelen blir socialt och ekonomiskt bärkraftig. I Skanstull ska det finnas attraktiva affärslägen för kommersiella lokaler men också lokaler för till exempel idrott och kulturverksamhet.

Områdets unika värden ska bevaras och lyftas fram. Landskapet ska vara tydligt läsbart i byggnadssilhuetter och värdefull kulturmiljö läsbar i stads- och landskapsrum. Skanstull ska fortsatt ses som en entré till Södermalm.

Varför är det viktigt?

Identitet växer fram ur en känsla för staden som hembygd och destination. Den skapas av den byggda miljön, människor och verksamheter i staden. Södermalms invånare känner bäst sin stadsdel och är viktiga för att utveckla den. Även de som verkade i staden förr, historiska byggnader, platser och verksamheter är en del av identiteten.

Den täta mångfunktionella staden skapar tillgänglighet och fler ges förutsättningar att gå eller cykla mellan bostaden, arbetet och service. Blandningen av verksamheter skapar också en blandning av människor under hela dygnet vilket kan bidra till trygghet och är basen i en socialt hållbar stad.

2.

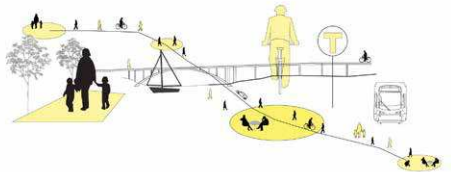

Mål 2 beskriver det offentliga rummet och tillgängligheten i stadsdelen.

En promenadvänlig, trygg och väl sammanlänkad stadsmiljö

Skanstull ska vara en del av en levande och trygg stadsmiljö, sammanlänkad med omgivande stadsdelar på Södermalm och i Söderstaden. De offentliga rummen ska stödja vardagslivets aktiviteter men också vara attraktiva att vistas i under längre stunder. De offentliga rummen utformas så att de är trivsamma, upplevelserika och bekväma. Skanstull ska vara en promenadvänlig stadsmiljö där alla kan ta sig fram, oavsett ålder, funktionshinder eller ekonomi. Strukturen ska underlätta nyttjandet av kollektiva färdmedel, cykel och gångtrafik och dessa trafikslag ska prioriteras. Bilar och godshantering ska i minsta möjliga mån inverka på stadsmiljöns kvaliteter.

Varför är det viktigt?

Det är rummen mellan byggnaderna som skapar liv i stadsdelen. Det är här man ser andra människor och själv kan bli sedd, vilket skapar förutsättningar för möten. I en stad som är tillgänglig för alla ska alla människor kunna känna sig säkra och trygga på gator, torg och i parker. Möjligheten att ta sig fram i staden är grundläggande för en fungerande stad. En jämlik stad har ett transportsystem där alla människor har samma möjlighet att ta sig fram, oavsett ålder, funktionshinder eller ekonomi.

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719

3.

Mål 3 beskriver den grönblå strukturen i samspel med det byggda.

En stadsdel i samspel med naturen

Skanstull blir en samlad stadsdel präglad av Årstavikens vatten och grönska. I framtiden ska vatten och grönska samspela med stadslivet bättre så att parken och strandpromenaden kan användas av fler och upplevas vara en del av stadsdelen Skanstull. Eriksdalslundens grönska och och stadsmiljöer ska utveckla områdets ekosystemtjänster och vara pedagogiskt synliga. Såväl stadsstruktur som tekniska system görs så robusta att de håller länge och samtidigt så flexibla att de tillåter nödvändiga framtida förändringar. I Skanstull används energi och resurser effektivt med minimal negativ påverkan på hälsa eller ekosystemen och dess förmåga att leverera tjänster till oss.

Varför är det viktigt?
Ett hållbart samhälle kräver att staden använder energi och resurser effektivt. Ekosystemtjänster kallas alla de nyttigheter vi får från naturen. Ekosystemet behövs för vår överlevnad.

Förutom att grönskan och parkerna erbjuder plats för rekreation och naturupplevelser så ger den också ekosystemtjänster. Ekosystemtjänsterna delas vanligtvis in i fyra kategorier: stödjande, försörjande, reglerande och kulturella tjänster. De stödjande tjänsterna är t.ex. biologisk mångfald och vattnet och dess kretslopp, de försörjande tjänsterna t.ex. mat, träd, örter och blommor, de reglerande tjänsterna är t.ex. bullerreducering, vatten- och luftrening. De kulturella tjänsterna är det som gör att vi mår bra t.ex. rekreation. Ett robust ekosystem som klarar ovanstående är viktigt för en hållbar stad.

Så skapas en levande stadsmiljö som växer ur dagens Skanstull

Södra Skanstull ska bli en levande plats dygnet runt. Därför föreslås fler bostäder och fler lokaler för kontor, handel, idrott och kultur. Häsnyn tas till de unika värden området har idag.

En blandad stadsdel

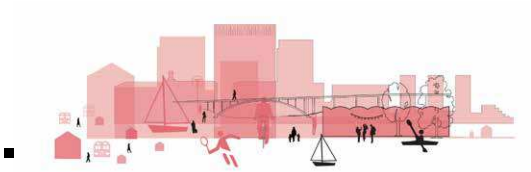

Avsnittet beskriver stadsdelens innehåll, stadsbild och identitet.

Idag saknar Södra Skanstull funktionsblandningen. För att få en blandad och levande stadsdel dygnets alla timmar tillförs sådant som saknas på platsen idag: bostäder, kontor, handel och kultur. Idrotten kan utvecklas vidare. Bostäder byggs i goda bostadslägen, som vid Eriksdalslunden och kring Hamntorget, men också i mer bullerstörda lägen där det finns möjlighet till tysta gårdar för att minska trafikens störningar.

Nytt läggs till befintligt, variation och mångfald skapas

Den nya bebyggelsen placeras främst norr om diagonalen på tunnelpåfarterna nära T-bana, broar och stadsliv. Handel och service växer söderut från den befintliga handelsdestinationen Skanstull vid Ringvägen och Götgatan. I kvarteret Åkern Östra skapas en ny passage mellan Ringvägen och Diagonalen. Här blir det mer handel kontor och bostäder. Inom kvarteret Åkern Västra tillkommer bostäder och hotell.

En blandning av bostäder, arbetsplatser och hotell med service och handel, kaféer i bottenvåningarna gör Diagonalen till ett aktivt och levande stadsrum. Levande bottenvåningar samspelar med levande stadsgator.

Kulturlivet utvecklas söder om Diagonalen. Det kultur- och nöjesliv som redan tagit plats här i form av klubben Huset under bron och

Trädgården ges fortsatt plats under broarna. Skanstull ska vara en plats för kultur, musik, mat, nöje och nattliv med unik karaktär som brolandskapet möjliggör.tyr Skanstulls strand- och kajpromenad kan ytterligare förstärkas som en sommar- stockholmsk destination.

Söder om Diagonalen utvecklas också bad- och idrottsdestinationen Skanstull kring Eriksdalsbadet. Till detta knyts en rad enkla och öppna ytor för spontanidrotten i parker och på torg - såsom utegym, skatepark och mindre bollplaner. Kring stadsstråket under broarna kan det finnas lokaler för gym, fitness och föreningsidrott.

Tätt nära T-banan och broarna och fredad park.

I ett växande Stockholm är det rimligt att Skanstull är tättbebyggt. Den nya bebyggelsen placeras främst kring broarna och allra mest på tunnelpåfarterna närmast T-banan. Där kan den nya bebyggelsen göra nytta för stadslivet men också utformas för att skapa tysta sidor i byggnad och stadsrum. Genom att bygga mycket kring broarna kan Eriksdalsparken istället fredas, utvecklas och utökas.

Unika värden respekteras

Områdets karaktär kommer ur det dramatiska landskapet, läget vid vattnet, bromiljöerna, de befintliga verksamheterna, föreningslivet och mycket annat. Vid utvecklandet av stadsdelen ska stor hänsyn tas till dessa unika kvaliteter.

Ett stort värde finns i kontrasten mellan områdets många till karaktären skilda miljöer. Det gäller exempelvis kontrasten mellan de småskaliga koloniområdenas intima karaktär och storstadens gatumiljö vid Ringvägen.

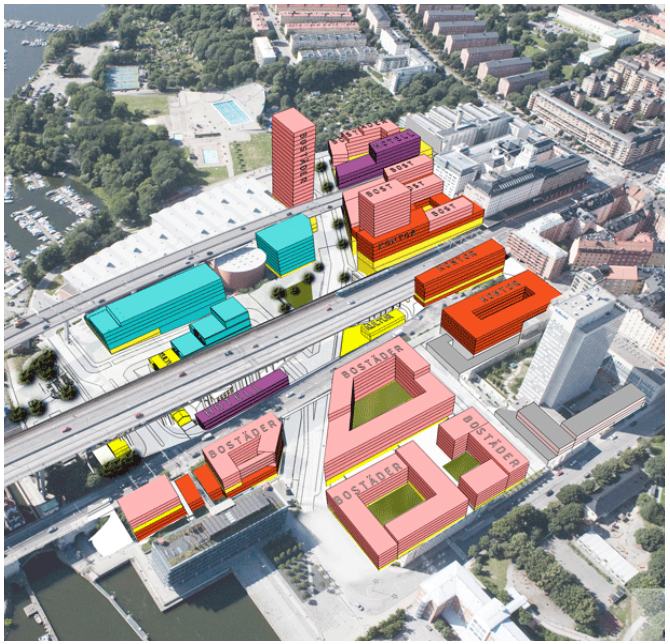

Tät stad med blandat innehåll byggs kring broarna

Bostäder
Handel och kultur
Idrott/kontor/kultur
Kontor
Hotell

Godkänt dokument - Karin Norlander, Stadsbyggnadskontoret Stockholm, 2016-08-22, Dnr 2009-04719